

Kunta: Vimpeli Laatijat: Kunnanjohtaja Sam Leijonanmieli, hallinto- ja talousjohtaja Seija Kinnunen, tekninen johtaja Jarno Pulkkinen, Ympäristösihteeri Kirsi Syynimaa, vapaa-aikasihteeri Ari Takala	Perustelut - riskin kuvaus (tunnistaminen) - mikä voi aiheuttaa/mahdollistaa - seurauksen laadullinen kuvaus - seurauksen vaikuttavuus - toteutumisen todennäköisyys	Vai- kus 1-6	Toden- näköi- syys 1-6	Yh- teensä	Toimenpi- teet/ kehittä- misehdotuk- set riskin en- nakoimiseksi ja hallitse- miseksi	Vastuuhenkilö/ toimiala	Riski- en hallinnan toimenpiteiden seuranta ja ra- portointi - miten, milloin - kuka - kenelle
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (sisäinen ja ulkoinen) JA TOIMINNAN ORGANISOINTI							
Ulkopuoliset vaikutukset (ympäristö, elinkeinoelämä, rakenteelliset muutokset)	Suhdanteet, taloudellinen lama, yritysten toimintaedellytysten heikkeneminen, Ilmaston muutos ja poikkeukselliset sääolot, Energiakriisi ja siitä johtuvat poikkeusolot ja kustannusten nousu. Venäjän ja Ukrainan välisen sodan vaikutukset: - talouskasvun tyrehtyminen, energian hinnan nousu, pakolaiskriisi, ympäristöön kohdistuva uhka - inflaatio - korkojen nousu - palvelujen ja tarvikkeiden hinnan nousu	6	6	36	Valmiussuunnitelmaa tarkistetaan vähintään vuosittain ajan tasalle. Varautuminen ympäristöuhkiin kertaamalla valmiusharjoituksissa laaditut varautumissuunnitelmat toimenpiteisiin Taseen vahvistaminen, ennakkoiva talous	Kunnanjohtaja Kunnanhallitus, johtoryhmä	Kunnanhallitukselle Valmiussuunnitelma käsitelty kunnanhallituksessa 5.10.2020 § 225
Lainsäädännön muutokset (uudistusten seuranta ja huomiointi toiminnassa)	Sote-palveluiden ja pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle v. 2023 alusta Vaikuttaa merkittävästi kunnan toimintaan, palvelutuotantoon ja talouteen	6	4	24	Taseen vahvistaminen, ennakkoiva talous Kunnan elinvoiman vahvistaminen	Viranhaltijat ja toimielimet	Kunnanhallitukselle
Hallintosäännön ja muiden sääntöjen ja ohjeiden ajantasaisuus, kattavuus ja niiden tunteminen	Hallintosäännöt ja muut ohjeet ovat ajantasaisia, riskinä on toimivallan ylitys, mikäli hallintosääntöä ei tunneta Päätöksenteko ja päätösten lainvoimaisuus saattaa viivästyä	5	2	10	Koulutus, asioiden huolellinen valmistelu	Kunnanhallitus, lautakunnat, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Valtuuston osalta laillisuusvalvonta kunnanhallituksella, tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle

Toimielintyöskentelyn "pelisääntöjen" määrittely	Avoimuus ja luottamus toimielintyöskentelyssä tärkeä, asioiden oikea-aikainen tiedottaminen >< julkisuuslaki, päätösten lainvoimaisuus viivästyy, hankinta-asioissa tarjousten jättäneiden oikeusturva vaarantuu	6	5	30	Koulutus, asioiden huolellinen valmistelu	Kunnanhallitus, lautakunnat, asioiden valmistelijat ja esittelijät Kunnanjohtaja ja luottamushenkilöt	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Valtuuston päättämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet	Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet on määritelty ja ohjeet päivitetty -riski, mikäli ohjeita ei noudateta	2	2	4	Arviointi vuosittain tilinpäätökseen	Kunnanhallitus Esittelijät Tytäryhtiöt	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle arviointikertomuksen yhteydessä Tilintarkastajan tarkastuskertomus
Tehtävien, vastuiden ja toimivaltuuksien selkeys (ajantasaiset tehtäväkuvaukset, prosessikaaviot jne.) delegointi ja otto-oikeus päätöksenteossa	Toimivalta on määritelty hallintosäännössä Hallintosäännöt ja muut ohjeet ovat ajantasaisia, riskinä on toimivallan ylitys, mikäli hallintosääntöä ei tunneta Päätöksenteko ja päätösten lainvoimaisuus saattaa viivästyä Mikäli tehtäväkuvat eivät ole selkeitä, syntyy tehottomuutta ja esimiestyö vaikeutuu	5	3	15	Koulutus, asioiden huolellinen valmistelu Tehtäväkuvien ajantasaistaminen, selkeät toimeksiannot Poikkeusolojen toimivalta määritelty hallintosääntöön, hyväksytty kunnanvaltuustossa 06/2021	Kunnanhallitus, lautakunnat, asioiden valmistelijat ja esittelijät Esimiehet	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Erilliset toimenpideohjelmat (toimialoittain), esim. elinkeinopolitiikka, maapolitiikka, henkilöstöpolitiikka	Kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuustossa 4 / 2022 - riski syntyy, mikäli kuntastrategiassa päätettyjä linjauksia ei noudateta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa tai huomioida talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa	4	3	12	Aktiivinen osallistuminen kuntastrategian jalkauttamiseen Asioiden valmistelussa ja	Luottamushenkilöt, kunnanjohtaja, JPYP Lautakunnat ja esittelijät	Kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto

	Seuraus: -Kunnan kehittäminen jää lyhytjän- teiseksi ja poukkoilevaksi, päätösten vaikutusarviointi vaikeutuu sekä lyhy- ellä että pitkällä aikavälillä				päätöksente- ossa kirjataan kuntastrategian kohta, mihin päättävä asia liittyy. Kuntastrategian päivitys tar- peen vaatiessa		
Palvelujen järjestäminen (itse tuotettu, ostopalvelu, yhteistoi- minta tms.)	Palveluiden järjestäminen kuvataan hallintosäännössä ja vuosittain talous- arviossa. Riskit, ellei järjestämistä ja toimivaltaa ole selkeästi määritelty -Kuntalaisten lakisääteiset palvelut jää- vät toteuttamatta. -Palveluja ei tuoteta tarpeita vastaa- vasti, yhdenvertaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.	2	2	4	Ajantasainen hallintosääntö ja yhteistoi- minta- sekä osakassopi- mukset Kunnan edusta- jat eri toimieli- missä, edusta- jien aktiivinen tiedottaminen edustamistaan yhteisöistä tai toimielimistä Edustajien pe- rehyttäminen tehtäväänsä	Kunnanjohtaja, hallinto- ja ta- lousjohtaja Kunnan edustajat eri toimielimissä ja yhteisöissä	Tarkastuslautakun- nan tekemä arvi- ointi ja raportointi kunnanvaltuustolle Eri yhteisöjen asi- oiden tiedottami- nen kunnanhalli- tukselle
Tehtävien häiriötön toiminta toi- mialalla (esim. odottamattomien tapahtumien vaikutukset)	Ajantasaisella valmiussuunnitelmalla varaudutaan odottamattomien tilantei- den hoitoon Poikkeusolojen ja odottamattomien ta- pahtumien toimivalta määritelty hallin- tosäännössä	5	3	15	Hallintosääntö ajan tasalla 6/2021 Valmiussuunni- telman päivittä- minen ajan ta- salle. Valmiuskoulu- tus ja -harjoi- tukset	Kunnanjohtaja Johtoryhmä Valmiussuunnitel- massa määritelty poikkeusolojen ym. johtoryhmä	Kunnanhallitukselle Valmiussuunni- telma käsitelty kunnanhallituk- sessa 5.10.2020 § 225

Organisaatorakenteen selkeys ja tarkoituksenmukaisuus	Organisaatorakenne on selkeä Mikäli organisaatorakenne ja tehtäväkuvat eivät ole selkeitä, syntyy tehotomuutta ja esimiestyö vaikeutuu Toimivallan epäselvyys vaarantaa päätösten lainmukaisuuden	2	2	4	Toimivallan selkeys hallintosäännössä Tehtäväkuvien päivitys aina niiden muuttessa	Johtoryhmä	Kunnanhallitukselle
Konserniohjeistus (ml. riskienhallinta)	Konserniohjeistus on päivitetty ja hyväksytty kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä	2	2	4	Toimitaan ohjeistuksen mukaan	Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Konsernivalvonnan järjestäminen ja seuranta	Konsernivalvonta ja seuranta on sovittu konserniohjeessa	2	2	4	Konserniyhtiöt pyytävät kunnanhallituksen ohjeistuksen konserniohjeessa määriteltyihin asioihin	Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus Konserniyhtiöiden vastuuhenkilöt	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Omistajaohjaus	Omistajaohjausta annetaan aktiivisesti	2	2	4	Osallistutaan konserniyhtiöiden kokouksiin tarvittaessa Konserniin kuuluvien yhtiöiden edustajat kutsutaan kunnanhallitukseen raportoimaan yhtiöstään	Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle

SUUNNITTELU- JA SEURANTA-JÄRJESTELMÄ							
Kuntastrategian laatiminen (toimintaympäristön analyysi, kokonaisnäkemys kunnan ja kuntakonsernin toiminnasta, henkilöstön ja johtamisen, palvelurakenteiden ja -prosessien sekä taloudenpidon ja tuottavuuden kehittämisen linjaukset)	Kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuustossa 4 / 2022 - riski syntyy, mikäli kuntastrategiassa päätetyt linjaukset ei noudateta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa tai huomioida talousarviossa ja toimitasuunnitelmassa Seuraus: -Kunnan kehittäminen jää lyhytjänteiseksi ja poukkoilevaksi, päätösten vaikutusarviointi vaikeutuu sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä - sitoutumattomuus yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.	2	2	4	Strategian noudattaminen päätöksenteossa yhteisesti sovitun ja päätetyn linjan mukaan eri toimielimissä	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus
Strategian tavoitteiden ja päämäärien seuranta ja toteuttaminen Talousarvion tavoitteiden johtaminen kuntastrategiasta Tavoitteet kattavat olennaiset asiakokonaisuudet ja perustehtävät (ml. konserni)	Tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksessä Tavoitteiden toteutumisen jatkuva seuranta tilikauden aikana	2	2	4	Strategian noudattaminen päätöksenteossa yhteisesti sovitun ja päätetyn linjan mukaan eri toimielimissä	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Tavoitteiden selkeys, mitattavuus, yhteys resursseihin jne.	Tavoitteiden mitattavuutta tulee edelleen parantaa Riski: -tavoitteita ei johdeta kuntastrategiasta > toiminnan suunnitelmallisuus heikkenee, taloudelliset resurssit ja toiminnalliset tavoitteet eivät kohtaa, talouden kantokyky heikkenee	2	2	4	Tavoitteiden tarkentaminen ja mitatareiden kehittämisen	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Talousarvion täydellisyys (kaikki tiedossa olevat menot ja tulot on budjetoitu)	Talousarvion ennakoita kaikki menot ja tulot jo valmisteluvaiheessa Talousarviolitykset tuodaan hyväksyttäväksi heti niiden konkretisoiduttua	2	2	4	Talousarvion huolellinen valmistelu ja toteutumisen seuranta	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Kunnanvaltuustolle

	- riskinä on talouden seurannan vaikeutuminen ja tasapainottamisohjelman toteutumisen vaikeutuminen						
Talousarvion seuranta ja talousarviomuutokset	Talousarvio-ohjeiden mukaisesti seurataan kuukausittain toimielimissä	2	2	4	Kuukausittain toimielimissä Toiminnan suunnitelmallisuus, vuosikello, raportointi toimielimissä säännöllisesti	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Toimielimet, kunnanhallitus ja kunnanvaltuustolle maksuosuuskausittain Taloustiedot 4 kertaa / vuosi Valtiokonttorille
Tavoitteiden toteutuminen (toteutumista uhkaavien riskien tunnistaminen)	Yllättävien tapahtumien esim. kosteusvaurioiden ja sisäilmaongelmien ilmeneminen odottamatta						

PÄÄTÖKSENTEKO							
Päätöksenteossa noudatetaan säädöksiä ja määräyksiä	Riski syntyy, jos päätöksenteossa ei noudateta säädöksiä ja määräyksiä > syntyy valitusperuste ja päätösten lainvoimaisuus siirtyy ja / tai päätökset kumoutuvat > toiminnalle asetetut tavoitteet eivät toteudu > palvelujen tuottaminen vaarantuu	4	2	8	Koulutus	Toimielimet, viranhaltijat, valmistelijat	Tarkastuslautakunta Tilintarkastaja
Päätösten valmistelu ja ennakkoarviointi (riittävän laajasti, vrt. Suomen Kuntaliiton suositus "Vaikutusten ennakkoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa")	Riski syntyy, jos -valmistelua ei tehdä huolellisesti -ei varmisteta toimivaltaa hallintosäännöstä -ei arvioida esim. investointipäätöksen vaikutusta käyttötalouteen > talouden tasapainottaminen vaarantuu Yritysvaikutusten arviointia tulee käyttää yrityksiä koskevassa päätöksenteossa, kaavoituksessa ja toimielinten päättämässä hankinnoissa	4	2	8	Koulutus Vaikutusten ennakkoarviointia ei ole otettu käyttöön. Eryteisesti investointien osalta, investointien vaikutus käyttötalouteen tulee arvioida etukäteen. Yritysvaikutusten arviointi on otettu käyttöön kaikissa toimielimissä	Toimielimet, viranhaltijat, valmistelijat	Tarkastuslautakunta Tilintarkastaja
Päätösten tiedoksianto	Riski syntyy, jos päätösten toimeenpanon toimenpiteitä ei tehdä ajantasaisesti	2	2	4	Toimenpidelista, johon kirjataan, kenelle päätökset	Pöytäkirjanpitäjä, johtoryhmä, toimihenkilöt	Tarkastuslautakunta ja tilintar-

<p>Päätösten täytäntöönpanon seuranta</p> <p>Päätöksenteon delegointi ja otto-oikeus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - päätösten lainvoimaisuus viivästyy - muutoksenhaku ja oikeusturva vaarantuu - palvelun tuottaminen vaarantuu - kustannusten kasvu 				<p>on lähetetty, diaarikirjaus</p> <p>Hallintosäännön noudattaminen, delegointihjeiden noudattaminen</p> <p>Ajantasaiset muutoksenhakuohjeet hankittu käyttöön mm. MRL</p> <p>Koulutus</p>		<p>kastaja, raportointi kunnanvaltuustolle</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

HENKILÖSTÖ							
<p>Henkilöstöä koskeva toimintohjelma ja henkilöstön riittävyys ja saatavuus</p>	<p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> - ei varauduta riittävästi ja ajantasaisesti palvelujen tuottamisen vaatimiin henkilöstöresurssitarpeisiin - ei varauduta riittävästi ja ajantasaisesti uusien ja kehittyvien työtapojen, työvälineiden ym. vaatimiin osaamisen tarpeisiin - ei varauduta ennakoivasti eläköitymiseen 	2	2	4	<p>Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan ja sitä noudatetaan ja siihen sitoudutaan</p>	Johtoryhmä	<p>Kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi</p> <p>Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion hyväksymisen yhteydessä</p>
<p>Varahenkilöjärjestelmä</p>	<p>Henkilöstöorganisaatio on pieni.</p> <p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> - varahenkilöitä toimintoihin ei ole varmistettu 	3	3	9	<p>Täydennyskoulutus, laaditaan varahenkilösuunnitelma toiminnoittain</p>	Esimiehet	
<p>Perehdytys</p>	<p>Riski syntyy, jos perehdytystä ei tehdä asianmukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehtävien hoidon tehottomuus - väärät työtavat - asiakkaiden palvelun vaarantuminen - työturvallisuuden vaarantuminen 	3	3	9	<p>Perehdytyskansiot ajan tasalle, kouluttaminen</p>	Esimiehet	
<p>Työtehtävien eriyttäminen</p>	<p>Riski syntyy, jos esim.</p>	1	1	1	<p>Prosessit estävät vaaralliset työyhdistelmät esim.</p>	Johtoryhmä, laskujen hyväksyjät	

	-taloushallinnon vaarallisia työyhdistelmiä ei tiedosteta ja ne syntyvät vahingossa				laskutus ja taloushallinnon työtehtävien osaulkoistus Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet		
Työhyvinvointi Työterveyshuolto	Riski syntyy, jos -sairauspoissaolojen määrä nousee työnantajasta johtuvista tai syistä, joihin työnantaja voi toimenpiteillään vaikuttaa -ohjeistus ja menettelytavat henkilöstöä koskevilla asioissa ei ole ajantasainen	1	1	1	Jatkuva seuranta ja työterveyshuollon toimintasuunnitelma on ajantasainen. Sairauspoissaolojen seuranta Työhyvinvointikysely tarvittaessa eri henkilöstöryhmille toimintasuunnitelman mukaan.	Esimiehet, itse kukin työntekijä	Henkilöstötilinpäätös kunnanvaltuustolle
Työturvallisuus	Riski syntyy, jos -työturvallisuusohjeet eivät ole ajan tasalla tai niitä ei noudateta -riskikohteita tai -tilanteita ei tiedosteta tai havaita	5	2	10	Riskien arviointi ajan tasalle ja ohjeisiin perehdytys, koulutus ohjeiden noudattamiseen	Työsuojelupäällikkö Esimiehet	Henkilöstötilinpäätös kunnanvaltuustolle

TIETOJÄRJESTELMÄT							
Tiedonhallintasuunnitelma	Tiedonhallintasuunnitelma ohjaa tiedonhallintaa				Tiedonhallintalain vaatimien ja tiedonhallintasuunnitelman pohjalta tehtyjen asiakirjojen noudattaminen	Kunnanhallitus, Hallinto- ja talousjohtaja, viranhaltijat, keskusarkistonhoitaja, arkistovastaavat	Tarkastuslautakunta arviointikertomuksessa
Tietojärjestelmien toimivuus	Ulkoistettu, Järvinet Oy vastaa						
Tietojärjestelmien ajantasaisuus	Tietojärjestelmien ja käytössä olevien ohjelmien vanhentuminen vaikeuttaa kunnan toimintojen järjestämistä	6	1	6	Ennakoidaan yhteistyössä Järvinetin kuntien kanssa	Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle

Tietojärjestelmien turvallisuus	Ulkoistettu, Järvinet vastaa. Riski liittyy käyttäjän tekemisiin virheisiin	6	2	12	Koulutus		Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Menetelmä- ja järjestelmävikat, yhteensopivuus	Ohjelmien yhteensopimattomuus luotehtottomuutta	6	1	6	Ennakointi ja yhteistyö Järvinetin kuntien kanssa	Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Käyttöoikeudet ja salassapito	Käyttöoikeuksien myöntäminen keskitetty. Salassapito ohjeistettu	6	1	6	Koulutus	Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle

TALOUS							
Talouden tasapaino	<p>Verotulojen lasku aiheuttaa riskin talouden tasapainolle, kunta on riippuvainen valtiontalouden toimenpiteistä ja siellä tehtävät muutokset vaikuttavat välittömästi kunnan talouteen</p> <p>Venäjän ja Unkarin sota: - korkojen nousu - inflaation kiihtyminen ja tuotteiden ja palvelujen hinnan nousu - sähköenergian hintojen nousu - lämmitysenergian hinnan nousu</p>	6	4	24	<p>Talousarvioon myönnettyjä määrärahoja ei saa ylittää</p> <p>Kunnan käyttömenot lisääviä investointeja tulee tarkkailla.</p> <p>Investointimenojen rajaamisella pysäytetään velkaantuminen</p> <p>Talousarvion toteutumisen seuranta reaaliaikaisesti kuukausittain välttämätöntä kaikissa lautakunnissa, myös yhteistoimintalautakunnissa</p>	Kunnanhallitus Lautakunnat Viranhaltijat	Kunnanhallitus kunnanvaltuustolle Lautakunnat kunnanhallitukselle ja valtuustolle

Rahoitus (oma rahoitus, lainarahoitus ehtoineen, elinkaarimalli tms.)	Lainamäärän nousu aiheuttaa korkomenojen kasvun ja lainojen raskas lyhennysohjelma lisää velanottoa, mikäli investointimenot kasvavat Venäjän ja Unkarin sota: - korkojen nousu	6	4	24	Investointikatto, Maksuvalmiuden ylläpito ennakkoivasti Toimivalta muuttaa lainasalkun rakennetta kunnossa	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja ja hallinto- ja talousjohtaja	Tarvittaessa kuukausittain kunnanhallitukselle
Valtionavustusten yms. hakeminen	Riski syntyy, mikäli rahoitusta esim. hankkeisiin ei tehdä hankepäätöksen mukaisessa aikataulussa	6	1	6	Tarkistetaan valtionavustusperusteet ja kunnalle tulevan valtionosuu- den määräytymisen oikeellisuus heti päätösten tultua Hankevastaavat hakevat avustukset ajoissa	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja ja hallinto- ja talousjohtaja Hankevastaavat	Kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä Tarkastuslautakunta, tilintarkastaja
Taloudelliset vastuut	Suhteellinen velkaantuneisuus korkea Lainamäärän nousu aiheuttaa korkomenojen kasvun ja lainojen raskas lyhennysohjelma lisää velanottoa, mikäli investointimenot kasvavat	6	1	6	Vuosikate positiivinen ja kattaa poistot Investointikatto	Toimielimet Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Maksuvalmiusennusteet	Mikäli maksuvalmiutta ei seurata säännöllisesti seuraa kassakriisi	6	1	6	Maksuvalmiutta seurataan säännöllisesti ja reagoidaan tarvittaessa nopeasti kuntatodistusohjelman puitteissa Kassan riittävyys pidetään vähintään tasolla 10 päivää	Hallinto- ja talousjohtaja	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Lainanotto (hyväksytyt periaatteet)	Kunnossa, kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion käsittelyn yhteydessä Mikäli periaatteita ei ole hyväksytty, mahdollisuudet reagoida nopeasti vaarantuvat, toimivallan ylitys	6	1	6	Toimivalta määritellään selkeästi	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle

HANKINNAT							
Julkiset hankinnat (kilpailutus)	Riskit: -ei noudateta hankintalakia tai hyväksyttyä hankintaohjetta -ei noudateta julkisuuslakia hankintapäätöksiä tehtäessä, jolloin tarjoajien oikeusturva vaarantuu, valitusperuste syntyy ja hankintojen tekeminen viivästyy	6	1	6	Koulutus: hallintoakatemia ja eduhouselisenssit	Toimielimet Johtoryhmä	Toimielimet
Pienhankinnat (omat hankintaohjeet)	-ei noudateta hyväksyttyä hankintaohjetta	6	1	6	Pienhankintaohje hyväksytty kunnanvaltuustossa 12 / 2022 Koulutus ja ohjeiden noudattaminen hankintavaltuuden rajoissa	Viranhaltijat	Toimielimet
Hankintavaltuudet	- toimivallan ylitys	6	1	6	Määritellään talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa	Kunnanhallitus Viranhaltijat	Toimielimet
Hankintojen toteutumisen seuranta ja raportointi (ml. määrärahat)	- talousarviomäärärahojen ylitys - käyttötalouden hallinta vaikeutuu ja talouden tasapainottaminen vaarantuu	6	2	12	Talousarvion toteutumisen seurannan yhteydessä Viranhaltijapäätökset netissä ja käsitellään toimielimissä otto-oikeuden käytön käsitelyn yhteydessä	Toimielimet	Toimielimet

SOPIMUKSET JA PROJEKTIT							
Sopimusten hallinta (sopimuksen noudattaminen, voimassaolo, irtisanominen, optiovuodet)	Riski muodostuu, jos -sopimukset eivät ole ajan tasalla, -määräaikaisten sopimusten päättymistä ei seurata, -irtisanomisia ei tehdä sopimusehtojen mukaan -sopimusten ehtoja ei noudateta -sopimusten vanheneminen -sopimuksia ei arkistoida asianmukaisesti -sopimushallinnan ohjetta ei noudateta	6	1	6	Sopimukset tullaan siirtämään sähköiseen muotoon > yhteistyö ohjelman hankinnassa Järvinetin kuntien kanssa Sopimusten arkistointi ajantasaisesti sopimuskansioon > kunnossa Sopimushallinnan ohje tehty ja hyväksytty kunnanhallituksessa v. 2021	Viranhaltijat	Toimielimet Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Projektit (käynnissä olevat ja suunnitellut): asettaminen, ohjeistus, talousarvio, toteutuminen, seuranta ja rahoituksen hakeminen	Riski muodostuu, jos -toimivaltaa ei ole määritelty -hankkeita ei seurata ja kirjataan erillään -hankerahoitus jää saamatta -talousarvion ylitykset	6	1	6	Jokainen kunnan oma hanke muodostaa oman kustannuspaikan kirjanpidossa > kunnossa Projekteihin osallistutaan määrärahojen puitteissa	Viranhaltijat	Toimielimet Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
TIEDONKULKU							
Tiedonkulku (johdolle, kuntalaisille, henkilöstölle, sidosryhmille)	Sähköpostilla, riskinä on, ettei sähköpostia lueta säännöllisesti, jolloin tieto ei kulje	6	1	6	Eri tietovälineiden käytön monipuolistaminen Henkilöstön aktivoiminen sähköpostin käyttöön	Viranhaltijat ja esimiehet	

OMAIUUUS							
Kiinteistöjen kunnossapito, kuntoarviot, toimitilat, kulunvalvonta, vakuutukset, arvostus	Riski syntyy, jos -kunnossapitotoimenpiteitä ei tehdä suunnitellusti -peruskorjauskohteiden valvonta on puutteellinen -kulunvalvonta ei ole kunnossa -vakuutukset eivät ole ajan tasalla	6	4	24	Kiinteistöstrategia osana kuntastrategiaa Kiinteistön hoidon henkilöstön tehtävävät ja vastualueet selkeytetään. Sähköinen kulunvalvonta on otettu käyttöön kunnan suurimmissa keskusten alueen kiinteistöissä. Vakuutukset tarkastetaan kerran vuodessa ja aina tarvittaessa tehdään tarvittavat muutokset.	Tekninen lautakunta ja tekninen toimi Viranhaltijat ja esimiehet	Kunnanvaltuusto
Koneet ja laitteet	Riski syntyy, jos -koneet ja laitteet eivät ole ajanmukaiset -koneiden ja laitteiden huoltoa ei tehdä säännöllisesti -käyttöohjeita ei noudateta ja koneiden käyttöön ei ole perehdytetty -työturvallisuutta ei ole varmistettu tai ohjeita ei noudateta	6	2	12	Uushankinnat tehdään suunnitelmallisesti. Perehdytyksestä ja työturvallisuudesta huolehditaan.	Toimielimet Viranhaltijat ja esimiehet	
Investointisuunnitelma; tarvekartoitukset, kustannusarviot, tulorahoituksen riittävyys, poistotaso	Riski syntyy, jos -investointisuunnitelma ylittää kunnan taloudellisen kantokyvyn >lainanoton lisäys >poistojen kasvu vaikuttaa käyttötuloutta ja tilikauden tulosta heikentävästi -peruskorjausten tarpeita ei kartoiteta suunnitelmallisesti	6	3	18	Investointikattoa noudatetaan mahdollisimman tarkasti ja hankkeita jaksotetaan pitemmälle aikavälille.	Kunnanhallitus lautakunnat ja tekninen toimi Viranhaltijat ja esimiehet	Kunnanvaltuusto Tekninen lautakunta

	-kiinteistöhuoltotoimenpiteitä ei tehdä suunnitelmallisesti				Lainojen hoito-suunnitelma seurataan Apollo-ohjelman avulla ja pyritään rahoitussuunnitelmassa mahdollisimman tasaiseen lyhennysohjelmaan. Poistosuunnitelma tarkastettu ja hyväksytty kunnanvaltuustossa syksyllä 2020		
Omaisuu den valvonta/inventoinnit	Riski syntyy, jos omaisuutta ei valvota - omaisuuden katoaminen - uushankinnan lisääntyminen ➤ kustannusten nousu	6	2	12	Kaikki kunnan irtain omaisuus merkitetään ja vastuunjako tarkistetaan	Hallinto- ja talous-toimisto Tekninen toimi Viranhaltijat ja esimiehet	Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus Lautakunnat

TALOUS- JA HENKILÖSTÖ-HALLINNON PROSESSIT							
Ostot	Riski syntyy, jos -hankintaohjeistus ei ole kunnossa -talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ei noudateta -tilausten ja hankintojen toimeenpanoa ei ole ohjeistettu - talousarvion toteutumaa ei seurata > toimivallan ylitys > tarpeettomat hankinnat > talousarvion ylitys	6	2	12	Tilausten ja hankintojen toimeenpano-ohjeistus ajan tasaistetaan toimielimissä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeet	Viranhaltijat Toimielimet	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Myynnit (ja perintä)	Riski syntyy, jos laskutusta ei tehdä ajan tasaisesti -talousarvion toteutuma ei ole reaaliaikainen -kassavalmius vaarantuu -käyttötalouden tulos heikkenee	6	1	6	Tehtävät on määriteltä ja vastuutettu Perintäasiat ulkoistettu Intrum Justitiaan, Järvinet hoitaa laskut perintään	Viranhaltijat	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Pysyvien vastaavien kirjanpito		6	1	6	Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa	Kunnanhallitus ja viranhaltijat	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Kirjanpito ja tilinpäätös (ml. konsernitilinpäätös)	<p>Kuntalaissa määrätty aikataulu</p> <p>Tilinpäätöksen laadinnan aikataulu toimielimille ja tytäryhtiöille ym. konserniin kuuluville</p> <ul style="list-style-type: none"> - riski syntyy, jos aikataulua ei noudateta - tilinpäätös ei valmistu ajoissa - henkilöstöresurssi tilinpäätöksen laadintaan on ohut > riski syntyy poikkeavissa tilanteissa, poissolot 	6	1	6	<p>Tilinpäätöksen laadinnan aikataulu ohjeistettu</p> <p>Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa</p>	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja ja Hallinto- ja talousjohtaja Hallinto- ja taloustoimisto	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Maksuliikenne	<p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> -laskujen hyväksymisprosessiin syntyy viivästyksiä > viivästyskorkokustannukset -kassavalmius ei ole kunnossa 	6	1	6	<p>Laskujen kierrätys tapahtuu sähköisesti, laskujen hyväksymisvaltuudet päätetään vuosittain ja varahenkilöt määriteltä.</p> <p>Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa</p>	Viranhaltijat	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Kassanhallinta	<p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> -kassatilannetta ja maksuvalmiutta ei seurata -myyntilaskutus ei ole ajan tasalla -maksuliikenteen tapahtumia ei ennakoida ajan tasaisesti 	6	1	6	<p>Myyntilaskutus tehdään ohjeiden ja aikataulun mukaan,</p> <p>Kassatilannetta seurataan aktiivisesti</p> <p>Suuret maksuliikenteen tapahtumat on ennakoitu ja kalenteroitu</p>	Hallinto- ja taloustoimisto Tekninen hallinto	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Palkanlaskenta ja palvelusuhdeasiat	<p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstöhallinnon ohjelmaan ei kirjata tapahtumia ajantasaisesti 	6	1	6	Populus-ohjelmaan ja sähköisiin lo-	Esimiehet Hallinto- ja talousjohtaja	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ palkanmaksun viivästyminen tai virheellisyydet ja / tai oikaisu lisäntyvät - neuvontaa ja ohjeistusta ei ole saatavilla tai sen saamisessa on viivettä ➤ työ- ja virkaehtosopimusta sovelletaan epäjohdonmukaisesti ja / tai virheellisesti 				<p>makkeisiin kirjaataan tapahtumat ajantasaisesti</p> <p>Neuvonta ja ohjaus esimiehille tarvittaessa</p> <p>Ulkoistettu Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa</p>		
Matkalaskut	<p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> -matkalaskuja ei tehdä KVTES:n ja muiden ohjeiden mukaan > kustannusten nousu > veroseuraamukset henkilöstölle ja työnantajalle 	6	1	6	<p>Koulutus ja ohjeistus henkilöstölle ja esimiehille tarvittaessa vuosittain</p> <p>Perehdytys Populuksen käyttöön</p>	Viranhaltijat ja muut esimiehet	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja